Пам'ят[illegible] про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 213. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЛИСТОПАДА 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 10, 1981 No. 213. VOL. LXXXVIII.

ВІДБУЛОСЯ РІЧНЕ ЗІБРАННЯ УРЯДУ В ЕКЗИЛІ

Учасники нарад Державного Центру УНР

Філядельфія, Па. (УІБ-ОУПС). — Тут в суботу, 31-го жовтня відбулося річне зібрання екзильного Уряду УНРеспубліки в присутності членів Президії УНРади, ред. В. Біляєва, віцепрезидента УНРеспубліки проф. д-ра М. Степаненка й запрошених гостей в тому панства Синишиних з Монтреалю, д-ра В. Трембіцького з Ню Йорку, д-ра Зої Плітас із Торонто й ін.

Після відкриття звідомлення з річної діяльности в ювілейному році 60-ліття екзильного Уряду (1920-1980) здавали: голова Уряду д-р Я. Рудницький, заступники Голови: С. Букшована, інж. П Лимаренко й інж. О. Сосна та керівники ресортів: культури — маестро Улас Самчук, фінансів — К. Луценко (в імені неприсутнього А. Широкостепа), зовнішньої інформації — д-р Т. Онуферко, преси й внутрішньої інформаціı — ред. О. Лисяк та військових справ — д-р Р. Богатюк. У загальному ствержено успіхи у різних ділянках праці, зокрема на зовнішньому відтинку, включно з ювілейною поїздкою голови Уряду навколо світу й репрезентацією української справи на міжнародних форумах. У зв'язку з перенесенням осідку Державного Центру УНРеспубліки на північно - американський терен запропоновано в часі другої частини зібрання, яке відбулося „ін камера", низку змін і в складі й у системі праці Уряду й передано їх до затвердження Президентові УНРеспубліки в Мюнхені.

Зібрання пройшло в діловій атмосфері й хоч обмежене часово — пів дня — вичерпало намічену програму.

Відбулося засідання Головної Управи СУА

Перше в новій каденції засідання Головної Управи Союзу Українок Америки відбулося в днях 31-го жовтня і 1-го листопада ц. р. в Ню Йорку. Участь в ньому взяли члени Екзекутиви: Іванна Рожанковська — голова; Теодозія Савицька, Марія Томоруг, Лідія Гладка і Наталія Даниленко — заступниці голови; Марія Савчак — кореспонденційна секретарка, Ольга Літепло — касирка, Іванна Ратич — фінансова секретарка, Ольга Гнатейко і Оксана Станько — вільні члени; референтки Головної Управи: Марія Крамарчук — організаційна, Оксана Ленець — культурно-освітня, Любов Волинець — мистецтва і музею, Ольга Гайдук — виховна, Анна Кравчук — суспільної опіки, Ірина Чайківська — пресова, Ірина Куровицька і Марта Федорів — зв'язків; голови Окружних Управ: Ліда Колодчин — Дітройт, Наталія Даниленко — Філядельфія, Оксана Щурова Ню Йорк, Іванна Мартинець — Північний Ню Йорк, Лідія Гладка — Ню Джерзі. Марія Семків — Чікаго, Тетяна Дурбак — Південний Ню Йорк. Округу Огайо репрезентувала Ірина Кашубинська, діюча заступниця голови Округи. В засіданні брали теж участь голова Контрольної комісії Ольга Муссаковська і директор Канцелярії СУА Марта Данилюк.

Голова СУА у своєму слові подала напрямні біжучої каденції. Найважливішим завданням є збільшення членства СУА при помочі засновування нових відділів, приєднування членства до вже існуючих відділів і приєднування вільних членів, тобто таких жінок, які живуть далеко від українських поселень і не можуть включитися до одного з уже існуючих відділів, але хотять належати до організації. Голова також запропонувала створення 100,000 го Фонду ім. Олени Лотоцької з призначенням на працю організації та забезпечення її майбутнього, що одноголосно схвалено. В дальшому схвалено бюджет організації на 1982 рік, прийнято до відома звіт Контрольної комісії, яка переглянула діловодство Конвенційного комітету XIX Конвенції СУА. Референтка Головної Управи і редакторка „Нашого Життя" подали пляни праці, які докладно обговорено і схвалено. Одобрено новий почин — історію СУА в прозірках для познайомлення членства з організацією. Покликано Видавничу комісію СУА, яка розпрацює плян видань.

У неділю, 1-го листопада ц. р., наради започатковано вшануванням Листопадового Зриву і пам'яті Митрополита Андрея Шептицького.

З огляду на те, що на жовтень 1981 року припадає п'ятиріччя створення Українського Музею в Ню Йорку, з нагоди річних нарад влаштовано в суботу, 31-го жовтня, святочну вечерю і на неї запрошено членів Екзекутиви Управи Українського Музею і дирекцію. Голова УМ д-р Богдан Цимбалістий у своєму слові дав признання Союзові Українок Америки за його працю для збереження культурних надбань українського народ.

Інтервенція Куби і Нікараґуа в Сальвадорі вимагає нових протизаходів

Вашінґтон. — Намагання сальвадорських урядових військ покінчити з партизанкою і політичним терором не дають остаточних успіхів, бо Куба та Нікараґуа постійно доставляють нову зброю й підкидають нових, вишколених на їхньому терені партизан і терористів. В урядових колах Вашінґтону застановляються над протизаходами тій злочинній діяльності двох американських країн, сателітів Москви.

З офіційних джерел у Вашінґтоні повідомляють, що державний секретар Алєксандер Гейґ уже декілька разів обговорював цю проблему з чинниками Пентаґону. Пентаґон і державний секретар однаково стоять на становищі, що збройні сили ЗСА, навіть у найменшому числі, не можуть бути вживані на терені Ель Сальвадору. Для цього треба знайти інші збройні елементи, якщо ситуація цього вимагатиме. Обидва чинники так само рішуче обстоюють думку, що в ніякому разі не можна допустити до того, щоб міжнародні терористи й совєтські наємники та озброєні Москвою ліві елементи деяких країн Середньої Америки силою накинули свою волю суверенному народові Ель Сальвадору, знищили його національний уряд і завели комуністичну диктатуру на взір Куби.

Провокаційна поведінка Куби, а особливо її лідера Фіделя Кастра й інших просовєтських міжнародних елементів указує, чому Москві дуже залежить втягнути ЗСА в збройний конфлікт на терені Ель Сальвадору. Для цього Москва не жаліє ніяких трудів, ані коштів. Засуджена публічною опінією всіх народів, наатаврована агресором в Афганістані ухвалами ОН, Москва шукає відтяження. А ним була б американська збройна інтервенція, найкраще в Ель Сальвадорі.

Заходи ЗСА і інших вільних американських країн мусять, згідно з опінією дипломатичних кіл у Вашінгтоні, йти не лише в напрямі збільшення допомоги народові Ель Сальвадору і його урядові, але також у відповідних кроках проти Куби. Ці кроки проти Куби можуть бути у першу чергу економічного і політичного характеру і їх саме тепер обговорюють.

КАНАДЦІ ПОГОДИЛИСЬ В СПРАВІ КОНСТИТУЦІЇ

Оттава, Канада. — Після довготривалих зусиль і дебат, в яких не бракувало гарячих спорів і взаємних нападів, всі дев'ять канадських провінцій за вийнятком франкомовного Квебеку погодилися на проєкт конституції прем'єра федерального уряду П'єра Трудо. Всі канадські провінційні прем'єри день осягнення згоди назвали „великим днем Канади", а сепаратистський провінційний прем'єр Рене Лєвек запротестував і засудив усіх інших провінційних прем'єрів.

Прем'єр Трудо, для якого загальна згода в справі канадської конституції є великим особистим тріюмфом, заявив: „Після 114 років існування Канади, вона стає в леґальному й технічному сенсі самостійною країною".

Таким чином вигасає Британський північно-американський акт, на правній базі якого постала канадська федерація, і Британському парляментові буде пересланий до схвалення проєкт нової канадської конституції, зформульованої й прийнятої канадцями. Британський парлямент передасть всі повновласті канадському федеральному парляментові в Оттаві. В останніх чотирьох днях, в яких відбувалися на переміну приватні й публічні наради П'єра Трудо з провінційними прем'єрами, вони займалися в основному питанням поділу компетенцій між провінційними парляментами і федеральним та введенням зуніфікованих законів для всіх канадців в усіх провінціях. Провінції до останнього моменту оспорювали право федерального парляменту схвалити в додатку до конституції „закон про громадянські права" (Билл оф райтс), чого рішуче домагався Трудо та хотіли обмежити право федерального уряду вести спільну для всіх соціяльну й господарську політику. Прем'єр Трудо мусів в деяких менш суттєвих моментах поступитися, щоб здобути уступки в найважніших для цілости Канади питаннях.

Сепаратистський прем'єр Квебеку Лєвек з обуренням запротестував проти тієї клявзули конституції, яка дає однакові права всім французам в усіх дев'ятьох англомовних провінціях, як і права англійцям в провінції Квебек. Лєвек вимагав заперечення права англомовним і іншим національностям, які мешкають у Квебеку, мати своє шкільництво зі своєю мовою, плекати на рівні з французами свою культуру, спадщинні надбання і т.д. Постава Лєвека і його уряду комплектно ізолювала їх від інших канадських провінцій, від провінційних урядів, а найбільше від населення всієї Канади.

Населення Канади подавляючою більшістю вимагало й підтримувало схвалення нової справді канадської конституції, "патріяції", як це прийнято називати, і це значною мірою причинилося до перемоги Трудо. Населення Канади особливо було обурене вимогою Лєвека і квебекських сепаратистів, щоб злеґалізувати дискримінацію нефранкомовних робітників в Квебеку, даючи формальноправні привілеї франкомовних в утримуванні праці та в висоті заробітків.

Після осягнення згоди федерального і дев'яти провінційних урядів дальші кроки для схвалення нової конституції вже будуть формально-правного і процедурального характеру. Хоч і в цьому будуть ще розходження і спори, але в них буде значно легше осягнути згоду.

Союзова Округа в Трой відбула організаційні наради

Трой, Н. Й. — В неділю, 11-го жовтня ц.р., місцевий Окружний Комітет УНСоюзу відбув в українській залі осінні організаційні наради, в яких взяло участь 24 відділових урядників і членів. Провадив нарадами голова Округи Михайло Савків, а секретаріювали Василь Слободян в українській мові і Ярослав Колодій в англійській мові.

П. Савків привітав заступницю головного предсідника УНС Марію Душник і присутніх і коротко звітував про діяльність Округи.

М. Душник на початку зложила признання Володимирові Варшоні, секретареві 266-го Відділу в Амстердамі, за зорганізування 18-ох членів в 1980 році, як теж Павлові Шевчукові, секретареві 13-го Відділу у Вотервліті, за приєднання 12-ох нових членів, та Ярославові Колодієві, секретареві 191-го Відділу в Трой, за п'ять членів, і Михайлові Савкові, секретареві 57-го Відділу в Коговзі, що приєднав трьох членів. В цілому, Округа приєднала 38 членів, що становить 54 відсотків річної квоти Округи. Цього року. Я. Колодій і П. Шевчук зорганізували по вісім нових членів, а В. Варшона і П. Савків приєднали по чотири члени. М. Душник закликала присут-

(Закінчення на стор. 4)

Під загальним натиском Лівія уступає з Чаду

Париж, Франція. — Зростаючі дипломатичні вимоги й натиск великого числа африканських країн, а зокрема Франції змусили лідера Лівії Муаммара Каддафі видати наказ лівійським евакуватися з терену республіки Чад. Командир лівійських окупаційних частин, полковник Радван Саляг, повідомив через французьке телебачення, що евакуація лівійських частин уже відбувається.

Агресивні наміри лівійського керівництва, а в першу чергу його лідера Каддафі зазнали поважних невдач. Декілька тижнів тому американські літаки зістрілили над відкритими просторами Середземного моря два лівійські бойові літаки, які заатакували американські літаки. Лівія була змушена припинити свої спроби збройної інтервенції в Судані після трагічної смерти президента Єгипту Анвара ель-Садата й у обличчі сподіваного внутрішнього заколоту в Єгипті у зв'язку з цим, який одначе не наступив, а тепер категоричний спротив африканських держав, підтриманий Францією змусив Каддафі відступити навіть з терену Чаду, де лівійські відділи перебували вже довший час.

Зразу після відходу лівійських частин до Чаду почнуть прибувати збройні контингенти тих африканських країн, які погодилися створити окрему спільну формацію для захисту ладу й оборони недоторкальности кордонів африканських країн. Після проникнення до Анґоли і інших країн Африки совєтських военних дорадників і інструкторів та широкорозбудованої аґентури та інтервенції експедиційного корпусу Куби, а відтак включення Лівії в совєтські авантюри, терен Африки став щораз більше театром для різних агресивних почипів Москви і її сателітів.

Міттеран обіцяє допомогу в обороні африканських країн

Париж, Франція. — Франція, яка донедавна мала цілий ряд колоній в Африці, після осягнення ними державної самостійности, зобов'язалася допомагати їм в обороні тієї самостійности.

Загрози проти поодиноких африканських країн, які недавно перестали бути французькими колоніями та стали самостійними державами, постійно зростають. Москва сама, а ще більше при помочі своїх сателітів Куби, Лівії та інших намагається проникати до них та опановувати їх своїми впливами. Президент Франції Франсуа Міттеран заявив у інтерв'ю, опублікованому в щоденнику „Лє Монд", що Франція буде їм помагати в обороні їхньої самостійности та в захисті їхніх територіяльних кордонів „Лє Монд" передав такі його слова: „Так, ми є присутні на африканській сцені і ми виконаємо в повному розмірі наші зобов'язання; але ми не будемо інтервеніювати у внутрішні справи других держав".

Це відноситься в першу чергу до присутности лівійських військ у республіці Чад. Лівійські військові частини, які прибули туди тимчасово на допомогу президентові Ґукуні Кведдеї, не хотять тепер звільнити території Чаду й повернутися до Лівії, не зважаючи на виразні вимоги президента Кведдеї. Франція причинилася до створення спеціяльної збройної формації африканських держав, об'єднаних в Організації африканської єдности, яка перебере на себе охорону влади в Чаді. Після того Муаммар Каддафі, лідер Лівії, погодився відкликати лівійські військові контингенти з Чаду.

Французький уряд також дав запевнення іншим африканським державам, яким загрожують їхні сусіди, що в потребі вона їм допоможе. Французький уряд створив спеціяльні резерви зброї, придатної до боротьби в африканських умовах, а так само має до диспозиції готову до акції військову одиницю парашутистів.

СТУДІЯ ВШАНУВАЛА ЛИСТОПАД П'ЄСОЮ КЕРНИЦЬКОГО

Ню Йорк, Н. Й. (Л. Волянська). — Близько сім сотень нюйоркчан приглядалися з увагою й цікавістю п'єсі Івана Керницького „Листопадовий День" або „Яворівський Решетник", в неділю, 1-го листопада, в пообідніх годинах тут, в авдиторії Стайвезант середньої школи. П'єсою було відзначено Листопадовий Зрив 1918-го року.

Самій п'єсі передував американський гимн, що його відспівала співачка Марія Лисогір при акомпаньяменті д-ра Ігоря Соневицького; вступне слово привіту голови КОУОА Михайла Шпонтака для присутніх на залі комбатантів всіх українських військових формацій, особливо Січових Стрільців, Отців, Сестер і голови СКВУ мгра І. Базарка; та промова ред. Ореста Питляра про Листопад і його значення, яка була так само доброю, як і короткою бо тривала всього 17 хвилин.

П'єсу „Листопадовий День" написав І. Керницький, — відомий популярно як Ікер, гуморист-фельєтоніст, — ще в 1942 році, а тепер вона дочекалася повної постановки на сцені, що її здійснено силами Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької.

В п'єсі брали участь Надя Диба-Подоляк (роля пані Павлової); Тиміш Ганкевич (роля Михаська-решетника); Оленка Певна (Сташка, дочка Павлової); Ярослав Шуль (Палій, студент Малої семінарії), Юрко Микитин (Роман Навроцький, син священика, гімназист 7-ої кляси); Тарас Яремко (поручник П. Волянський, усусус і професор); Тарас Певний і Тарас Ганкевич (хлопці, які допомагають спольщеній Сташці). Постановка — Лідії Крушельницької; музичне оформлення Ігоря Соневицького; озвучення вистави підготовкою тасьм виконав Марко Сидоряк; технічне переведення озвучення — Петро Ганкевич; оформлення сцени і світло — Тарас Гірняк.

Дія п'єси відбувалася „у Львові, у третій день листопада 1918 року і третій день боїв за город Львів", — як зазначено на титульній сторінці цієї трикартинної п'єси самим драматургом. Хоч сама річ не гумористична, авторові п'єси не зрадило його почуття гумору: діялоги героїв тут і там були скраплені великою дозою дотепу і веселости, що особливо зробило п'єсу „читабельною" для молодих виконавців і слухачів.

Її радо і з молодечим запалом вивчали студійці місяцями під час численних проб, підготовляючи п'єсу для сцени. На тлі подій Першого Листопада, що розгорталися перед глядачами, не можна було не зворушитися великим ідеалізмом і пробудженням усвідомлення свого місця в боротьбі за Україну в молоденького „решетника Михася", в образі якого можна було пізнати автобіографічні нотки самого драматурга; не можна було не співчувати матері, вдові пані Павловій, якій не пощастило виховати доньки Сташки так, щоб за неї не треба було червоніти перед власним народом. „Спольщена" в манастирській школі, ця гарна молоденька українка йде на службу ворога й гине, зраджуючи свій народ. Вдалий був у п'єсі образ молоденького гімназиста Романа, представника української інтеліґенції, покоління, що пізніше майже все влилося в лави УВО, а потім — ОУН. Данину добрій старій вояцько-шляхетській традиції Австро-Угорщини і професорському званню дав драматург в образі поручника Волянського, який особливо був подуманий письменником, як представник справжньої „віденської" української еліти. Таким він виступає в п'єсі при її читанні, але на сцені задум драматурга не був дотриманий. Це мав бути персонаж: в „австрійському однострої, з відзнаками УСС, людина середніх років, з професорським виглядом, короткозорий, на носі цвікер, в руці елеґнтна паличка (і сам пан

(Закінчення на стор. 4)

ПОМЕР СВ. П. ГІЛЯРІЙ ЗАРИЦЬКИЙ

Гемпстед, Лонг Айленд (Р.Г.). — У суботу, 7-го листопада ц.р., помер тут визначний громадський діяч, колишній старшина Першої Української Національної Армії, Гілярій Зарицький.

Панахида відправлятиметься у вівторок, 10-го листопада, о годині 7:30 вечора, в похоронному заведенні Гемпстед Фюнерал Говм, 89 Пініселла бульвард. Похорони — в середу, 11-го листопада, о годині 9-ій ранку на український католицький цвинтар „Св. Духа у Вашінгтонвиллі, Н. Й.

У світі

ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ СИНТІЇ БОСТОН, ЯКІЙ прокуратура закидала, що вона разом з іншими грабіжниками брала участь в нападі на банк в Ню Йорку і у перестрілці, в якій загинули два поліціянти і один охоронець панцерного авта, уневажнено після того, як вона представила свідка, який заявив, що під час цього грабунку С. Бостон перебувала в Ню Орлінс, а не Мовнт Вернон, Н. Й., як первісно було сказано прокуратурою. Обвинувачену негайно звільнили з ув'язнення. Вона однак відмовилась від коментарів і не бажала зустрічатися з кореспондентами.

НЮЙОРКСЬКА ПОЛІЦІЯ ПЕРЕВЕЛА МИНУЛОГО тижня найбільшу в історії міста акцію проти торгівців наркотиками й іншими переважно краденими товарами. Розглядаючи зажалення багатьох мешканців дільниці на заході міста і 54-ої вулиці, де нібито успішно діяв клюб-ресторан поліція інфільтрувала згадане „підприємство". Речники поліції заявили, що тайні аґенти знайшли у приміщенні клюбу велику, досі нечувану кількість різних наркотиків. Один з поліціянтів заявив, що цей клюб можна б сміливо назвати „супермаркетом наркотиків", якщо брати під увагу кількість знайденого „товару". Крім наркотиків поліція знайшла декілька пістолів, ножів, годинників, перстенів та іншої біжутерії, силу порнографічної літератури, фотоапаратів тощо.

В ГАМБУРҐУ, ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА, ВІДБУВСЯ конгрес Християнсько-демократичної партії Західньої Німеччини. Конґрес не лише ввів цілий ряд змін у програму партії та намітив нові методи її діяльности з метою піднести її динаміку й агресивність, але також впровадив цілий ряд молодших людей у партійне керівництво. Конґрес рішуче підтвердив основну настанову на мир і роззброєння та наголосив, що політика Західньої Німеччини на світовому форумі мусить бути елястична й незалежна та під кожним оглядом суверенна. Але одночасно з цим конґрес підкреслив, що оборона Західньої Німеччини спочиває на плечах американських збройних сил і було б нереально й некорисно забувати про це. Змінити цей стан можна тільки тоді, коли Західня Німеччина достатньо дозброїться. І саме приходить час застановитися над цим.

В Америці

КРАЙОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ЄПИСКОПІВ РИМО-Католицької Церкви в З'єднаних Стейтах Америки чимало здивувала багатьох своєю змінною поставою до справи абортів. Раніше речники Римо-Католицької Церкви категорично домагалися заборони абортів і вели акцію проти прийняття Конгресом будь-яких законів, які реґулювали б цю справу. Тепер, побачивши, що пропозиція про заборону не має жадних виглядів на прийняття під теперішню пору, Конференція рекомендує католикам працювати в напрямі відсунення цієї справи в обидвох палатах Конгресу. Парохії і поодинокі вірні повинні індивідуально увійти в контакт із сенаторами і конгресменами, вияснюючи їм становище католиків до справи абортів.

ДЕПАРТАМЕНТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА повідомив, що ціна на цукор піднесеться незабаром на два центи за фунт, хоч Адміністрація президента Роналда Реґена інпенсивно працює в напрямі, щоб зупинити підвишку цін на сільськогосподарські товари. Економічні спостерігачі вже раніше висловлювали думку, що ці заходи Адміністрації не вдадуться, бо З'єднані Стейти Америки продають забагато зерна Совєтському Союзові і комуністичним країнам взагалі. До цієї продажі долучиться тепер масова економічна допомога для Польщі. Тільки в цьому фіскальному році Уряд задумує продати і подарувати Польщі харчів на суму 29 мільйонів долярів, а в черговому році ця допомога становитиме понад 60 мільйонів. Заходи Палати Репрезентантів зупинити підвишку цін на цукор перепали.

ДЕЯКІ ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ І КОМЕНТАТОРИ кажуть, що колишній президент Ричард Ніксон, будучи близьким приятелем теперішнього державного секретаря Александра Гейґа, все ще має вплив, через нього й інших осіб в Білому Домі, на американську закордонну політику і політику Республіканської партії. Не зважаючи на це, що Ніксон безпосередньо не мішається до політики, багато газет ведуть проти нього посилену акцію. Політичні спостерігачі кажуть, що однією з причин цих нападів може бути місія Ніксона на Близькому Сході, яку він відбув після похоронів єгипетського президента Анвара ель-Садата, відвідуючи чотири арабські і африканські країни у приватному характері. Преса інформує, що державний секретар А. Гейґ дуже часто веде телефонічні розмови з Ніксоном і зустрічається з ним особисто. Деякі злобні журналісти прямо кажуть, що колишній президент „дає поради Гейґові у справах закордонної політики".

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН „ПРИКЛИКАВ ДО порядку" двох своїх найближчих співробітників Ричарда Аллена дорадника Президента у справах крайової безпеки і Александра Гейґа, секретаря Державного департаменту кажучи, що непорозуміння, яке існує поміж ними перешкоджає Адміністрації у веденні систематичної закордонної політики. Президент покликав обидвох політиків до Овального бюра у Білому Домі на одногодинну розмову, під час якої „трійка" розглядала обвинувачення Гейґа проти Аллена, що він, мовляв, намагається осунути державного секретаря з Уряду. Президент Реґен вимагав від обидвох політиків, щоб вони заперестали взаємну суспеpечку і дійшли до якоїсь згоди між собою. Речник Білого Дому Дейвид Р. Ґерґен заявив кореспонентам після розмови, що Президент має велике довір'я до обидвох своїх співробітників і що різниця поглядів між ними напевно буде полагоджена.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Зовсім не „приватна" візита

Коли 2-го листопада ц. р. прилетів до Вашінгтону йорданський король Гуссейн з своєю дружиною з американського роду, то він запевнив журналістів, що його відвідини в Америці „строго приватні". Очевидно, це була дипломатична заява, щоб спекатися дальших недискретних запитів. Бо вже під час офіційного привітання йорданських гостей президентом Реґеном і його дружиною на леваді перед Білим Домом була мова про „ближче взаємне зрозуміння" і про „оптимізм" короля Гуссейна, не зважаючи на „труднощі, які оточують нас у цьому критичному часі".

Відвідини йорданського короля у Вашінгтоні — це наявний доказ заходів американської дипломатії прихилити до себе „помірковані" арабські країни. Йорданія завжди належала до тих арабських країн, які орієнтувалися на Захід, а не на Совєтський Союз, дарма що вона льояльно належала до протиізраїльського арабського фронту й обороняла та обороняє права палестинців до державного самовизначення, чи пак — практично — до власної держави, чи, бодай, в дорозі компромісу, до широкої автономії в межах чи то ізраїльської, чи йорданської держави. Йорданія, як і всі інші арабські країни, не визнала підписаного у Кемп Дейвиді сепаратного ізраїльсько-єгипетського мирного договору з 26-го березня 1979 року, а підтримує пропозиції Савдійської Арабії. Америка, яка від проголошення ізраїльської держави у 1948 році постійно підтримувала її, була і цим разом посередником у мирових заходах та продовжує заходи, щоб до мирових переговорів на Близькому Сході втягнути інші арабські країни, ворожо наставлені супроти совєтської загрози заволодіння обширу Перської затоки з найбільшими у світі джерелами нафти.

Революція в Ірані проти шаха Рези Паглеві, на місце якого прийшла влада фанатичних антиамериканських мусулманських „аятоллів", позбавила Америку найбільшого і найвірнішого союзника, що стояв на перешкоді совєтському походові до обширу Перської затоки. Совєтська інвазія до Афганістану й затяжна війна між Іраком і Іраном збільшили загрозу дальшого совєтського становища Ізраїля у справах Єрусалиму та окупованого, колишнього йорданського, західнього берегу Йордану, на якому живе масив арабських палестинців, не по нутру американській політиці, яка наполегливо шукає собі союзників у арабському світі. Перемога президента Реґена на терені Сенату у справі продажу Савдійській Арабії за вісім і півбільйона долярів різнородної модерної зброї, включно з так званими „шпигунськими" літаками, відомими від перших літер англійської назви АВАКС, ця перемога скріпила авторитет Америки і персональний престиж президента Реґена та покращала шанси американської посередницької мирової місії на Близькому Сході. Савдійська Арабія проголосила власний плян замирення, вимагаючи від Ізраїля обов'язкової евакуації всіх окупованих ним арабських земель та згоди на створення окремої держави палестинських арабів, де головною силою була б Організація Палестинського Визволення, яка не визнала Ізраїля і воює терористичними методами. Ізраїль різко відкинув цей плян.

Америка запевняє Ізраїль, що її проізраїльська політика не зміниться. Проте стала вже постачальником зброї для Савдійської Арабії і не відкинула з місця савдіарабського пляну замирення, який обурив Ізраїль. Запрошення йорданського короля Гуссейна на наради з президентом Реґеном і державним секретарем Александром Гейґом — це дальший крок у пошуканках компромісу в цій страшенно заплутаній і важкій проблемі. Покищо президент Реґен тримається принципу, що не буде переговорювати з Палестинською Визвольною Організацією, поки вона не визнає державности Ізраїля. Саме йорданський король Гуссейн може в цій справі відіграти видатну посередницьку ролю так само, як наступник престолу Савдійської Арабії, який недавно був у Вашінгтоні і до якого їздив після похорону Анвара Садата державний секретар Гейґ. Ізраїльський президент Беґін намагається вбити клина між Америку й Савдійську Арабію, закидаючи цій останній середньовічне назадництво, внутрішню корупцію і подібні гріхи. Це погана тактика Беґіна, бо вона тільки скріпить нехіть американського Президента супроти ізраїльського конґресового „лаббі" та послабить впливи зорганізованої в ЗСА жидівської громади.

Коли американський Президент і йорданський король шукають „кращого взаємного зрозуміння" в ім'я заведення миру на Близькому Сході, то цієї ситуації не поліпшить ніякий екстремізм — ані релігійних фанатиків, що вбили Анвара Садата, ані ізраїльського прем'єра Беґіна, який не розуміє, що повинен теж рахуватися з інтересами Америки, що є інтересами цілого вільного світу.

Ніна Строката

УКРАЇНСЬКА ГЕЛЬСІНКСЬКА ГРУПА

Нарис п'ятий

Про прихильного до Групи Василя Барладяну

„Судити Барладяну — означає судити Розум, що перебуває в пошуках Правди," — це із заяви на захист Василя Барладяну: уривок, який образно характеризує одного з обдарованих і безталанних наших сучасників.

Здобувши освіту в Одеському університеті, Василь Барладяну став на початку 70-их років популярним викладачем цього університету. Студентів, які опрацьовували свої теми в Кабінеті мистецтвознавства університету, приваблювала смілива думка й широкий світогляд викладача, що долав рутинну методологію і нагадував про джерела позацензурної літератури. Це було нечуваною новиною для студентів і для наглядачів науки.

В. Барладяну був членом компартії.

У 1974 році виник перший його конфлікт з університетською адміністрацією. Конфлікт завершився виключенням з лав компартії. Тоді вперше загуло навколо нього: націоналіст! Але тоді це ще звучало непевно, бож який націоналіст — український, румунський, а може болгарський, бо надто захоплювався староболгарською літературою? Та який би не був з нього націоналіст, науково-викладацьку роботу в університеті довелося покинути.

У 1975 році він спробував працювати в одному з музеїв Києва, та за місяць був звільнений з посади і позбавлений прав жити в Києві. Коли повернувся до Одеси, його довго не прописували, але згодом „прописали" в одному з селищ поблизу Одеси. Зчасом Василь Барладяну знайшов роботу в Одеському інституті морської фльоти. Там він став організатором лекційного циклу, що дуже далекий від проблем морської фльоти — це були лекції з естетики. Тільки ж з тавром націоналіста він недовго міг бути володарем студентських душ.

У 1976 році на Заході з'явилося звернення Барладяну до християнського світу. Втративши викладацьку роботу, В. Барладяну знову випробував себе як музейний працівник (Музей східнього й західнього мистецтва в Одесі). У той самий час він потроху писав — для себе й для Самвидаву.

Український Самвидав підхопив написане В. Барладяну, бо то були роздуми про захист історії української культури від русифікаторської фальсифікації та етюди про творчість поетів в ув'язненні.

У грудні 1976 року відбулося його знайомство з Миколою Руденком, який вже став співзасновником і головою Української Гельсінкської Групи. Коли незабаром М. Руденка заарештували і судили, у тексті звинувачень проти Руденка стояли матеріяли, подані до Групи Василем Барладяну.

Зречення від громадянства СССР (1976 рік) стало формальним приводом для звільнення В. Барладяну з роботи в музеї.

Василь Барладяну — людина, яка не вміє жити без творчої праці. Тому він став домагатися виїзду з СССР, де фактично діє неоголошений закон про заборону на професії. Сподіваючись на виїзд, він не марнує часу — організує для одеських дисидентів семінар з проблем українського мистецтва. У березні 1977 року Василя Барладяну заарештовано.

Того року шляхами Самвидаву надійшли на Захід заяви з Одеси від тих, хто були слухачами його самодіяльного семінару. Завдяки активності Анни Голумбієвської, Ганни Михайленко, Леоніда й Валентини Сірих, Леоніда Тимчука та інших, за межами СССР дізналися про те, що Василь Барладяну в день арешту оголосив голодівку, яку не припиняв до кінця судової розправи, і про те, що він був під загрозою психіятричних тортур та зазнав фізичних тортур.

Свідками в процесі Барладяну були його колишні студенти — керівник катедри марксо-ленінської філософії, свекор, та колишній керівник дисертаційної роботи. Всі свідки виконували ролю свідків звинувачення, а свідків захисту фактично не покликано до свідчень. Адвокат перед початком суду схиляв В. Барладяну до визнання вини і до розкаяння.

У червні 1977 року Василя Барладяну було засуджено до трьох років ув'язнення в таборі загального режиму. Покарання він відбував у Рівенській області в таборі для кримінальних злочинців.

В'язні табору, що в Рівенській області, працюють у кам'яному кар'єрі. Робота не механізована й виснажлива. Після чотирьох місяців голодівки Барладяну не мав сил для такої праці, а від нього вимагали не лише формальної участи в примусових роботах, а обов'язкового для в'язнів виконання робочої норми. На виснаженого голодівкою падають одне за другим додаткові покарання.

Дружина В. Барладяну Валентина почала енергійну кампанію захисту. В наслідок її вимогливого втручання В. Барладяну перевезли до лікарні. Виникла небезпека нових тортур, цим разом-психіятричних.

Дружина Барладяну не хотіла бути спостерігачем небезпеки, що насувалася. Тоді розпочався наступ проти неї: КҐБ переконує її

(Закінгення на стор. 3)

Юліян Мовчан

ЦІКАВЕ ПРО ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Юрій КЛИНОВИЙ, „Моїм синам, моїм приятелям", Статті та есеї, Едмонтон-Торонто, 1981 р.

I

Ця велика — 616 сторінок — документальна праця, яка недавно появилася в світ, є не тільки ще одним літературознавчим успіхом її автора, але також певним здобутком в ділянці української літературно-наукової публіцистики. Не зважаючи на всі ті великі труднощі, з якими поява кожної української книжки мусить пробивати собі шлях до українського читача на поселеннях, все ж таки бодай час від часу появляються праці, якими ми справедливо повинні гордитися. Ця праця належить до таких.

Вже одно прізвище автора книжки не може пройти повз нашу увагу. Юрій Клиновий — це літературний псевдонім Юрія Стефаника — наймолодшого сина великого українського новеліста Василя Стефаника. (Хоч він інколи вживає ще й інший псевдонім — Гаморак — родинне прізвище його матері). Еміґрувавши до Канади 1948 року (це вже вдруге — вперше Юр. Стефаник вимушений був бути в Едмонтоні ще в 1936 році), від 1971 року він очолює канадське об'єднання українських письменників „Слово", є співредактором літературних збірок тієї назви та автором багатьох літературних розвідок, які появляються в нашій пресі.

У вищезгаданій новій праці, яка нібито є заповітом автора для синів та приятелів, подано багато добре опрацьованих статтей та есеїв — починаючи від праці про В. Стефаника, письменників Леся Мартовича, Григорія Косинку, Микола Понеділка і т. д., і кінчаючи рецензіями на твори В. Чапленка, В. Барки, Остапа Тарнавського та... „літературною недолею" Івана Керницького.

Звичайно, в газетній статті неможливо було б навіть дуже коротко зупинитися над усіма есеями чи статтями автора. Проте трохи детальніше зупинимося бодай над статтями про ту людину, якій Юрій Клиновий присвятив найбільше уваги і з творчістю та життям якої він напевно найкраще ознайомлений — про Василя Стефаника. Тим більше, що в цих статтях є багато такого, що для більшости наших читачів напевно невідоме.

Наприклад, взяти родинне походження Василя Стефаника. Звідки він „приблукав" до „свого" Русова на Снятинщині?

Виявляється, прадід нашого славного письменника був запорозьким козаком! На ст. 95 книжки його син Юрій — ось так про це пише:

„Десь коло 1792 року, яких шість років перед появою 'Енеїди' І. Котляревського, до села Русова Снятинського повіту приїхав ще цілком молодий козак Теодор Стефаник. Приїхав він на прегарному білому коні з шаблею при боці, як і пристало запорожцеві"...

З наступної сторінки довідуємося більше про Теодора. Виявляється, що батько Теодора — Лука Стефаник, після зруйнування Запорозької Січі в 1775 році втік на Захід і, подібно до багатьох інших козаків, поселився в гирлі Дунаю, точніше — в містечку Келії. „Чому його син Теодор кільканадцять років пізніше вирішив переїхати в Галичину — ми не знаємо", — пише автор. Може тому, — пише він, — що не хотів повертатися в Наддніпрянську Україну, яка тоді вже стогнала під ненависним пануванням російських царів. А може й тому, що яких десять років раніше вже були поселилися тут три інші козаки, також з Келії — Проскурняк, Лазаренко та Кузьменко, які стали засновниками трьох родів під такими ж прізвищами.

Оселившись в Русові Теодор купив кілька морґів облогів між Русовим і сусіднім селом з півночі Підвисокою, одружився з Марією Ґрегоращук і побудував собі хату, яка нагадувала запорізький зимівник і яка простояла понад сто років. Саме в цій хаті в 1871 році народився Василь Стефаник. Хата була так добре побудована з міцного і грубого дуба, що вона напевно стояла б і до цього часу, якби не згоріла в наслідок зловмисного підпалу 1898 року (цю подію описав письменник у своїй знаменитій новелі „Палій").

Теодор Стефаник був „взірцевим господарем", впроваджував модерні способи господарювання, тощо (за совєтських часів напевно був би добрим кандидатом на розкуркулення), „йому народилося вісім чи дев'ять дочок — всі міцні, здорові, всі добрі вершники, ніби поприростали до кінських хребтів" (ст.99), але, на жаль, сина, який міг би „понести у віки козацьке прізвище", все не було і не було... І ось, нарешті, на початку XIX століття, народився довгожданий син, якого по дідові назвали також Лукою, або „по-русівському" — Лукином.

(Продовження буде)

З господарського життя

Одним з найбільших економічних атутів у руках президента Роналда Реґена була його обіцянка добитися бюджетового балансу в державному бюджеті 1984 року. Президент Реґен рішуче повторював це у своїй передвиборчій компанії та не відступав від того, коли став Президентом. Одначе господарські прогнози на недалекі роки — не занадто рожеві. Державні видатки ростуть, а податки не зростають відповідно до них, бо не підноситься господарська активність. Зростає правдоподібність недобору в державному бюджеті і на 1984 рік. Зарадити тому можна піднесенням податків, чого аж ніяк не хоче президент Реґен. Але так, як справа виглядає тепер, вибір буде тільки між державним дефіцитом і піднесенням податків. Господарські дорадники Президента, знаючи його нехіть до піднесення податків, дораджують йому вибрати дефіцит. Переважає думка, що, радше, він вибере дефіцит. Але з цим постає важке питання: яка буде його висота?

Зростаючий натиск канадського федерального уряду на канадизацію промислу в Канаді, зокрема його енергетичної ділянки, викликає щораз більший спротив з боку американських компаній, а навіть американського Уряду. Американські компанії протиставляться тій канадизації, тобто примусово відпродувати свої уділи в підприємствах на терені Канади канадським фірмам і канадським громадянам і шукають способів, щоб хоч якоюсь мірою зберегти свої посідання. Закон дозволяє їм залишити собі частину, але це не вдоволяє американців, які підкреслюють, що вони американськими капіталами канадський промисл зорганізували, розбудували при допомозі американського знання, а тепер це все мусять віддати в канадські руки. Останньо багато клопотів і контроверсій постало у зв'язку з вимогою канадського уряду канадизувати найбільшу в Канаді Імперіяльну нафтову спілку, яка є частиною Ексону.

У ЗСА почався процес фузій і викупів щаднично-позичкових товариств фінансово міцнішими. В Ню Йорку першим таким товариством є велика ощадностево-позичкова фірма Ґрініч ощадностевий банк, що її перебирає Метрополітальний ощадностевий банк. Після злиття тих двох фірм до них пристала також бруклинська ощадностева інституція й разом вони матимуть понад шість більйонів депозитів. Бруклин і Ґрінвіч злилися з Метрополітальним ощадностевим товариством тому, що воно фінансово найсильніше. Воно має понад 130 мільйонів резерв і хоч в другому кварталі ц. р. воно втратило три мільйони долярів, резерви його такі великі, що без труду це все покриє. Процес злиття ощадностевих товариств, згідно з опінією знавців прибере ширші розміри в загальнокрайовому маштабі, бо допоміжна акція уряду зміцнити їх спеціяльними „олсейвер цертифікатами" не завжди може допомогти.

Совєтські офіційні джерела заповіли, що в найближчих чотирьох роках Совєтський Союз піднесе нафтову продукцію на полях Західнього Сибіру на 15 відсотків. Західній Сибір продукує 55 відсотків нафтової ропи СССР. Владимір Кремнєв, заступник міністра нафтової продукції СССР подав аґентству ТАСС, що цього року Західній Сибір дасть коло 6,5 мільйона барилок ропи денно, а в 1985 продукція піднесеться до приблизно 7,7 більйона барилок денно. Всієї нафтової продукції Совєтський Союз має річно понад 12 мільйонів бочок денно, завдяки чому є найбільшим продуцентом ропи в світі; Савдійська Арабія є другим після нього.

Одною з найбільш квітучих індустрій на Тайвані є видавництва й друкарні. Тайван не належить до інтернаціональної федерації, яка реґулює авторські права й права друку й тому може видавати всі книжки без авторських дозволів, заплативши, або-ні авторам за їхні твори. З цієї причини — книжки продавані на Тайвані, є принаймні на половину, а не раз на 75 відсотків і більше, дешевші, як видавані в ЗСА, чи в інших країнах, які респектують міжнародні приписи про авторські права. Понад 50 років Совєтський Союз не належав до міжнародної конвенції й совєтські видавництва друкували, що хотіли, не питаючи авторів і видавництв, які мали видавничі права. Після приступлення Совєтського Союзу до тієї конвенції совєтські видавничі спілки вже цього робити не можуть, але зате всі інші країни, які не приступили до конвенції, можуть видавати й передруковувати, що хотять, не питаючи дозволу.

БІЛЬШІСТЬ ЕСПАНСЬКОГО парляменту, на якій опирається теперішній уряд Леопольда Кальво Сотельйо, поменшала на 15 депутатів, які зрезиґнували, протестуючи проти, на їхню думку, занадто поміркованої політичної лінії Сотельйо. Тих 15 депутатів належали до Демократичного центру, який підтримував політику Сотельйо, а були вони членами Соціял-демократичної партії партії Еспанії. Їхня публічна резиґнація зробила чимале враження на еспанських політиків. В урядових колах побоюються, що резиґнація 15-ти потягне за собою дальші резиґнації, а це може довести до упадку уряду, який не буде мати потрібної більшости.

Іван Костюк

ТРИ ЛИСТОПАДИ

I.

Був непривітний, холодний і понурий ранок 1-го листопада 1918 року. Вулиці мого рідного міста неначе вимерли. Лиш тут і там видно було прохожих, що приспішеним кроком кудись поспішали. В повітрі пахло екразитом і чути було глухі постріли з рушниць і скорострілів. Замість міських трамваїв широкою вулицею Жовківською вряди-годи проїздили вантажні автомашини з незвичними пасажирами: вояками з жовто-блакитними розетками на військових шапках і рушницями, готовими до стрілу. З залізничого двірця Львів-Підзамче, оподалік нашого помешкання, долітали відгомони перестрілки. Там стріляли автохтони своєї рідної землі до зайдів окупантів, що, пробудившись зі сну, назвали себе „оборoньцамі Львова" і всіляко намагались перебрати ініціятиву у свої руки. Серед тих, хто стріляв у напасників, був і мій батько Осип. Він тільки вчора повернувся з італійського фронту над Піявою й Ізонцо. З австрійського альпійського стрільця, що досі захищав віденського цісаря й Австро-Угорщину, через ніч він став жовніром Української Галицької Армії, яка ось тут зав'язувалась і приймала хрищення в боях за Львів і Галицьку волость. Над нашою хатою рвалися шрапнелі, а заблукані крісові кулі закрадались крізь розбиті шибки до нашого помешкання. Моя мати, що була німкенею, розпрощавшись з батьком, примістила нас, своїх дітей — старших за мене Осипу й Маріяна й мене самого, тоді чотирьохрічного хлоп'яти — в пивниці, а сама стала самаритянкою і піклувальницею українських вояків, що вартували на залізничому двірці, бережучи вагони, навантажені усяким добром, боєвими припасами й харчами. Вона варила для них гарячу каву й пекла паляниці на кухонному „примусі" та крадькома перед сусідами — поляками виносила харчі поза браму. Разом з нами в сховищі примістились й інші мешканці дому, поляки, за винятком родини Лещуків, що були сторожами будинку. Всі вони знали, що наш батько пішов „воювати за Україну", а наша мама постачає прохарчування для „караїмів"... А „коли встоятись не було сили" й українське військо мусіло залишити місто, маму запроторили поляки на один рік до „Бриґідок" за „спулпрацев з вроґєм і усіловане забуйство". Батько разом з недобитками УГА, повернувшись з України, за відмову присягати на вірність „Ржечипосполітей" відбув два роки „покарання" в таборі для інтернованих у Домб'ю".

А там покотилися роки... Кожного року в роковини 1-го Листопада поляки, влаштовуючи свої „урочистосьці здобиця Львова", задиркувато співали: „Дзєнь пєршеґо лістопада — гайдамака Львув напада". А ми, переможені, навчившись в школі і в „Пласті" наших пісень, з неменшою дозою злорадности і надії на наших відзначеннях Листопадового Зриву їм заєдно відповідали: „Вернуться ще тії Стрільці Січовії"...

II.

У десятиріччя Листопадової ночі, в навечер'я 1-го листопада 1926 року в соборі святого Юра правили Торжественне Богослуження і співали Панахиди за поляглих листопадівців. Увесь храм й прицерковне подвір'я довкруги Митрополичої палати заповнилось тисячами львів'ян, а серед них чимало шкільної, студентської й пластової молоді. По закінченні церковних відправ на бальконі храму раптом залопотів на листопадовому вітрі український національний прапор, що своїми великими розмірами та написом на ньому червоного кольору трьох букв УВО зразу прикував всю увагу присутніх. Десь взялася пісня „Ви жертвою в бої нерівнім лягли"... За нею друга й третя...Юрба разом з нами, пластунами, співала: „Ой, Морозе, Морозенку", „Ой, та зажурились Стрільці Січовії", „Ой, у Лузі Червона Калина", „Ми по таборах і тюрмах"... Співали всі. Старі й молоді. Співали голосно й емоційно. Пісня за піснею розливалась гучним переливом по всій Святоюрській гірці...Могутнім „Ще не вмерла" і революційною „Не пора" здавалось маніфестація закінчиться. Та ні! З розлогої площі св. Юра й вулиці Міцкевича понеслись спершу револьверові, а там і крісові постріли. Це польська поліція, що зарання розташувалась довкруги храму, закликами через гучномовці „Проше сєн розейсьць" і стріляниною у повітря намагалася збентежити маніфестантів і примусити їх до послуху... Народ заметушився. Назустріч поліції понеслись грімкі оклики: „Ганьба ляхам"! „Ганьба ляцькій поліції"! „Ляхи за Сян"! Поодинокі кінні й піші поліцаї пробували вдертись на подвір'я храму. На них посипалось каміння і лави маніфестуючих прорвали поліційний кордон. Розсипавшись по всій площі, маніфестанти уформували похід, що вулицею Міцкевича, вздовж Єзуїтського городу зміряв в сторону університету, майдану Смольки й до центру міста. Поліцаї не давали за програну. Ґумовими палками й прикладами рушниць вони намагались розігнати натовп демонстрантів. Кіннотники врізувались в товпу й кінськими копитами тратували людей. У загальній суматосі чути було оклики „Ганьба ляхам", що перемішувались з вереском поліцаїв: „Бій гайдамацкє сьцєрво", „Ми вам дами Україне"! „Караїми за Збруч"! Арештами, побоями й потурбуванням демонструючих нарівні з поліцаями пізно вночі закінчилась демонстрація.

Наступного дня, 1-го листопада, на будинку університету на щоглі Високого Замку, на церквах й будівлях, де приміщувалися українські установи замаяли знову жовто-блакитні прапори. Це викликало нову лють поліції й львівського шумовиння. Боївки польських студентів палицями й камінням почали демолювати склепи „Маслосоюзу", „Народну Торговлю", будинки „Просвіти", „Рідної Школи", „Центросоюзу", НТШ й Академічного Дому. Посипались розбиті шибки і в приватних домах, де мешкали українці. У відплату наші студенти й бойовики УВО реванжувалися тим самим. В університеті, Політехніці і Ветеринарній академії проводились сутички й рукопашні бої поміж українськими й польськими студентами. Ввечері група польських студентів демонстрували під храмом св. Юра, горлаючи на всі застави: „Пан Шептицкі на лятарнє"! Не обійшлось їм тут без доброго прочухана з боку наших студентів. Того дня поліційні арешти заповнились новими мешканцями, а міські лікарні,

(Закінгення на стор. 3)

МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ ПРИ ОН ПОПОВНЕНО п'ятьма новими правниками, які репрезентують такі країни: Аргентину, Британію, Індію, Сенеґаль і Францію. Каденція тих суддів триватиме дев'ять років: Деякі з тих правників уже були суддями в тому трибуналі, інші призначені вперше.

Джерзі Сіті і околиця!

В суботу, 22 листопада 1981 р., о год. 3-ій по пол. в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при Фліт і Овкленд Аве., Джерзі Сіті, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ УНСОЮЗУ НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делеґати наступних Відділів.

з Джерзі Сіті: 25, 70, 170, 171, 196, 270, 275, 286 і 287; з Байон: 213 і 281

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої передконвенційної кампанії.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У зборах візьме участь:

ВОЛОДИМИР СОХАН, *головний секретар УНС*

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Володимир Білик, *голова*

Осип Зубрицький *секретар* — **Володимир Бутковський** *касир*

ФІЛЬМОВА ПРОДУКЦІЯ ЯРОСЛАВА КУЛИНИЧА

під патронатом Світового Конґресу Вільних Українців

Повідомляємо наше громадянство, що давно очікуваний фільм

„УКРАЇНА В ОГНІ"

який охоплює все величнє минуле України — від княжої доби до сьогодні, — знаходиться в кінцевій фазі продукції.

Вже в найближчому часі наш задум, зреалізований великим накладом труду і грошей, як двомовний фільм тривалої історичної ваги, появиться на срібному екрані.

Однак, саме в цій останній стадії продукції, фільм вимагає для свого завершення додаткових фондів. Просимо наше громадянство відгукнутись на наше звернення і допомогти нам щирими пожертвами.

Імена жертводавців будуть відзначені у фільмі та у пресі

Я. КУЛИНИЧ, *фільмовий продуцент*

Пожертви просимо висилати на адресу: FILM FUND FOR "UKRAJINA V OHNI", No. of Account 9965, Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union, 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

Три Листопади...

(Продовження зі стор. 2)

шпиталі й приватні лікарі подавали першу поміч потурбованим. Польська преса, зокрема брукові „Вєк Нови", „Ґонєц Вечорни" і „Ґазета Поранна" злорадісно сповіщала під великими наголовками про „Гайдамацьку демонстрацію", „Напади українскіх молойцув на поліцію", про масові арешти й судові поступовання. Українські часописи появились з білими плямами після поліційної цензури й конфіскації накладів... Так ми відзначували десятиріччя Листопадового Зриву!

III.

Мій військовий поїзд - ешельон з написами на вагонах „Київ-Львів-Берлін" зупинився на пасажирській станції Львів-Підзамче, очікуючи зеленого семафора. Була п'ятниця, 31-го жовтня 1943 року... Навечер'я 1-го листопада... І знову, як колись, пропам'ятного 1918 року, була холодна, волога й понура ніч. З лівого боку потягу зарисовувались контури Високого Замку, вулиці Татарської й цвинтаря „Папарівка". По правому боці, як і перед двадцятип'яти роками, сутеніли високі мури млина Аксальбраде, збіжжевого елеватора, товарових магазинів залізничні рейки товарового двірця, пасажирська станція, вулиці Огіркова, Строма і... Караїцкої, „моєї вулиці з моєю кам'яницею", де я народився і де у листопадову ніч 1918 року моя покійна мати зберігала мене в пивниці від ворожих куль... (Сестра Осипа померла в 1923 році, брата Маріяна замордували большевики в 1941 році). Ось тут на цих залізничих рейках, на яких тримався мій потяг і довкруги залізничних будинків, у 1918 році мій батько воював за Україну, а покійна мати постачала харчі для українських вояків, наражуючи своє життя на ворожу, а то й свою заблукану кулю... Мій потяг ще довго стояв на станції, а я давав думкам, солодким мріям волю... З глибоких роздумувань мене, тоді вже 30-річного вояка, фронтового звітодавця, військового перекладача („дольмечера") й члена „Пропаґанда Абтайлюнг Украіне" збудив свисток льокомотива...Потяг повільним ходом прокочувався почерез вулиці Жовківську, Замарстинівську, поруч Гицлівської гори, жидівського і Янівського цвинтарів в сторону головного двірця. Я стояв при відкритому вікні й до болю насичувався так добре відомими мені околицями рідного міста... Тут же, у цих районах міста вздовж вулиць Клепарівської, Казимирівської, Янівської і Городецької, у Листопадові дні 1918 року велися криваві бої за моє місто...

Пізньою ніччю мій потяг, набравши палива й води, подався на Захід, а я остався, перервавши мій маршрут у місті, щоб йому поклонитися і, мабуть, востаннє у моєму житті у ньому побувати. Того дня, 1-го листопада 1943 року, у дні латинського свята „Задушки" я відвідав гроби моїх рідних на Янівському цвинтарі, де поруч матері й бабуні, що померли в квітні 1935 року, спочивали вічним сном старша сестра Осипа й молодші за мене брати Богдан і Юліян, якого замордували большевики у 1940 році. Зложивши білі хризантеми на гробі, я молився за спокій їхніх душ. Такими ж квітами я прикрив могили генерала Мирона Тарнавського й д-ра Костя Левицького і молився за спокій душ спочиваючих поруч на військовому цвинтарі вояків, що віддали своє життя за батьківщину й моє рідне місто. Я побував й на Личаківському цвинтарі, ходив по всіх закамарках міста, відвідував знайомих і прощався з моїм гордим Льва-городом. Та не назавжди! Я свято вірю, що настане ще Листопад! Цим разом останній і переможний!

РЕЧНИКИ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ ПОВІДОМИЛИ офіційно, що згідно з отриманими інформаціями з Чаду, лівійські військові частини перевели евакуацію столиці Чаду Нджамени. Лівійські війська і їхню зброю, а в першу чергу танки й панцерні авта відтранспортовано літаками. Скільки їх забрано і скільки вояків евакуйовано, точно ствердити не можна. Так само немає ще дефінітивних інформацій, чи евакуйовані зі столиці Чаду лівійці причалили в Лівії, чи на якомусь летовищі в Чаді або в іншій африканській країні. Чи і коли будуть евакуйовані лівійські частини з усіх теренів Чаду, покищо невідомо. Але згідно із заявою їхнього командира полковника Радвана Саляга, вони отримали наказ відтягнути з Чаду всі лівійські частини. Залишиться спірним тільки приграничний терен між Чадом і Лівією, який уже раніше зайняли лівійці, заявивши, що це їхня територія.

З КОПЕНГАҐЕНУ повідомляють, що данський уряд мусів знову усунути совєтського дипломата, який був фактично шпигуном і під прикриттям дипломатичної недоторкальности розвивав дуже енерґійну шпигунську діяльність. Діяльність прогнаного совєтського дипломата, Владиміра Мєркулова, стала такою небезпечною, що уряд Данії мусів вимагати його негайного виїзду й не обмежився названням його „персоною нон грата". Совєтська амбасада потрактувала цей факт як обиду Совєтського Союзу і амбасадор СССР в розмові з представниками міністерства закордонних справ Данії твердив, що Мєркулов не вів ніякої діяльности шкідливої для Данії. Протест совєтського амбасадора міністерство закордонних справ Данії відхилило.

УРЯД МАРОККО СТВЕРДИВ БАГАТО РАЗІВ, ЩО Совєтський Союз інтервеніює в боротьбі партизан Полісаріо проти Марокко та допомагає їм зброєю і амуніцією та іншими засобами, включно з воєнними інструкторами. Ціллю Совєтського Союзу є дестабілізувати внутрішнє положення в Марокко та захитати існуючий стан у всій Африці, щоб могти з успіхом проникати в різні країни на тому континенті. Уряд Марокко запросив на перевірку того стану американських спеціялістів, які прибули туди й розпочали свою діяльність. Коли підтвердиться те, що подавав уряд Марокко, тоді буде виявлено пляни Москви ступнево опановувати весь чорний континент, а це, зі свого боку, змусить країни Заходу застосувати відповідні заходи.

Українська...

(Продовження зі стор. 2)

батьків, що їм слід перешкодити „злочинній" діяльності доньки.

Одного дня літом 1978 року, коли донька Василя й Валентини Барладяну сиділа в кімнаті під вікном, хтось жбурнув камінь у шибку. Хуліганські напади вже були на той час звичним „попередженням" для занадто активних. Батьки Валентини Барладяну переселилися до її житла й своїми „профілактичними" турботами перетворили її життя на пекло. А час, як завжди, збігав.

Наближався кінець ув'язнення Василя Барладяну. У перших числах березня 1980 року одеські друзі Василя поїхали до табору, з якого мав би він вийти. Тільки ж Василя Барладяну не звільнили після закінчення реченця, бо ще 29-го лютого проти нього висунули нове звинувачення й повезли до слідчої тюрми в Рівне. Там зфабрикували справу за семінар з естетики в таборі, за нотатки з табірного життя, за написання скарг для в'язнів. На суді за свідків були в'язні-слухачі табірного семінара Василя Барладяну.

У червні 1980 року В. Барладяну — мистецтвознавець, поет і публіцист, був знову засуджений на три роки ув'язнення. На цей раз його скеровано до кримінального табору суворого режиму.

З Одеси надходять сумні вістки про те, що дружина Барладяну стомилася в борні із своїми батьками та з КҐБ. Може саме тому не маємо свіжіших інформацій про прихильника Гельсінкського руху в Україні Василя Барладяну...

Познайомивши читачів з Василем Барладяну, сподіваємось, що когось з українців вільного світу зацікавить ця небуденна постать і знайдуться охочі допомагати людині, яка перейнялася проблемами українства.

Біографічна довідка: Василь Барладяну, 1942 року народження, румун, греко-католицького віровизнання, одружений, має доньку Валерію (1970-го року народження), мистецький критик, поет, публіцист. Хворіє на гіпертонію з періодичними кризами, фізично виснажений.

• Прописка — формальна процедура в СССР, без якої неможливо оселитися ані в місті, ані в селі. Знак „прописки" поліція вписує у пашпорт кожного громадянина СССР.

ЗАБАВА ПЛАСТУ І СУМ-А В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. дж. — В суботу, 14-го листопада ц.р., о год. 9-ій вечора, в приміщенні Української Централі при 240 Говп авеню, відбудеться осіння забава, що її влаштовують спільно Станиця Пласту і Осередок СУМ-А. Грає оркестра „Іскра"; столики треба замовляти: В. Гайргай — (201) 772-3344.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ

Оборони Національних і Людських Прав України

ЗАКЛИКАЄ

всі Організації та Громадянство відзначити

П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

беручи участь в ДЕМОНСТРАЦІЇ, що відбудеться 17-го ЛИСТОПАДА 1981 р. о год. 3-ій по пол. під Совєтською Амбасадою у Вашінґтоні та запрошує прибути на додаткову точку порядку дня

"SPECIAL ORDER OF THE DAY"

о год. 5-ій п. пол. в Палаті Репрезентантів, як також на гостину, що відбудеться о год. 6-ій веч. в RAYBURN Bldg **ч. кім. 2168.**

Зголошення на гостину та ближчі інформації можна одержати в **УЛЯНИ МАЗУРКЕВИЧ тел. (215) 782-1010 і ХРИСТІ СЕНИК (215) 493-1692.**

•

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па!

Замовлення на автобус, що виїде о год. 10:30 рано з під Українського Освітньо-Культурного Центру Абінґтон, Па. до Вашінґтону приймає Христина Шуст ч. тел.: (215) WI 7-2795

В ДРУГУ НЕВИМОВНО СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Дорогої, Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

ГАЛИНИ КРИВУШІ

буде відправлена

П А Н А Х И Д А

в неділю, 15-го листопада 1981 р., о год. 12-ій дня в українській православній катедрі св. Володимира у Філядельфії, Па.

Просимо Родину і Приятелів згадати Покійну в своїх молитвах.

Муж — ІВАН
Сини — СЕМЕН і ЮРІЙ з Родинами

•

В пам'ять Покійної складаємо 200.00 долярів на УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ КУЛЬТУРИ у Бавнд Бруку, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ВЛАШТОВУЄ

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ ОПЕРНОЇ МУЗИКИ

Диріґент

Володимир Колесник

УКРАЇНСЬКИЙ КАНАДСЬКИЙ ОПЕРНИЙ ХОР

СОЛІСТИ:

Ірена Вельгаш — Ганна Колесник
Богдан Чаплинський — Леонід Скірко

АМЕРИКАНСЬКА СИМФОНІЧНА ОРКЕСТРА

НЕДІЛЯ, **15-го ЛИСТОПАДА, 1981 р. о год. 2:30 по пол.**

CARNEGIE HALL
SEVENTH AVENUE and 57th St. NEW YORK CITY

КВИТКИ В ЦІНІ: $8.00, $10.00, $13.00, $15.00 $16.00
можна набути в Головній Канцелярії УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

30 Montgomery St. Jersey City, N. J. 07302
Телефон: (201) 451-2200 в Ню Джерзі — (212) 227-5250 в Ню Йорку
або в крамницях: — СУРМА, АРКА, ЕКО — Ню Йорк
— ДНІПРО, БАЗАР — Нюарк

ПРОСИТЬСЯ ЗАЗДЕЛЕГІДЬ КУПИТИ КВИТКИ У ВИЩЕЗГАДАНИХ МІСЦЯХ. ПРИ КАСІ ПЕРЕД КОНЦЕРТОМ КВИТКИ, ПРАВДОПОДІБНО НЕ БУДУТЬ В ПРОДАЖУ

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 13-го листопада 1981 року, о год. 7-ій веч. (ТОЧНО)

ВЕЧІР ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ

„ДЕРЖАВНО-ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ В ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ"

Беруть участь:

Ред. Іван Кедрин і Д-р Василь Калинович

Після доповіді — ЗАПРОШУЄМО ДО ДИСКУСІЇ

В СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ ДОРОГОГО

Д-ра ДАРКА БАДАНА

на ВИХОВАННЯ МОЛОДИХ МІСІОНЕРІВ В МОНАСТИРІ СВ. ЙОСАФАТА В ҐЛЕН КОВ, Н. Й.

складаємо 150.00 долярів.

Віра і Ліда САВОЙКА

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВЕЛИКОГО СМУТКУ ТА БОЛЮ ПО ВТРАТІ

Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

Мґра ОЛЕКСАНДРА НАГОРНЯКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 15-го листопада 1981 року
в катедрі св. о. Миколая, Чикаґо, Ілл.;
в українській католицькій церкві Преч. Діви Марії в Люрді, Франція;
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 12-ій дня.

Дружина — ВОЛОДИМИРА
Дочка — МИРОСЛАВА ГРАБ з мужем ЮРІЄМ
Внуки — ЛЕСЯ і ЮРЧИК

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУСІ

бл. п.

ОСИПИ КУРОВИЦЬКОЇ

буде відслужена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в неділю, 15-го листопада 1981 р., о год. 12-ій дня в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Просимо згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

ЕРАСТ КУРОВИЦЬКИЙ — муж з Родиною

✝

У ДВАДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ

сл. п.

МИКОЛИ ДОРОЖИНСЬКОГО

кол. старшини Австрійської Армії, інтернованого з бриґадою УГА в Чехо-Словаччині, члена УВО й ОУН, суспільно-громадського та політичного діяча, близького співпрацівника 1-го голови ПУН полк. Євгена Коновальця та 2-го голови ПУН полк. Андрія Мельника, члена керівних органів ОУН, головного контрольного ПУН-ОУН, учасника державного зриву на Карпатській Україні, генерального секретаря, а опісля 1-го заступника голови Українського Національного Об'єднання (УНО) на Німеччину, голови Представництва Українців на Австрію („Установи Довір'я") у Відні, голови Центрального Представництва Української Еміґрації (ЦПУЕН) в Німеччині та активного члена багатьох інших організацій

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 14-го листопада 1981 р., о год. 8-ій рано в церкві Чесного Хреста на Асторії, Н. Й. при 31-12 30-та вул.

Про молитви за душу Покійного просять:

дружина — АВГУСТИНА
сини:
ПАВЛО з дружиною ВІРОЮ та дітьми ЛЯРИСОЮ й ОКСАНОЮ
РОМАН
ЄВГЕН з дружиною МАРІЄЮ та сином МИХАЙЛОМ
брат — ІВАН з дружиною ІРИНОЮ
та ближча і дальша Родина

✝

У безмежному болю повідомляємо наших Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 7-го листопада 1981 року, по короткій, тяжкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність,

наш ніколи Незабутній МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І СТРИЙКО

бл. п.

ГІЛЯРІЙ ІВАН ЗАРИЦЬКИЙ

народжений 1923 року в Перемишлянах, Зах. Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 10-го листопада 1981 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Hempstead Funeral Home, 89 Peninsula Blvd., Hempstead, N. Y.

ПОХОРОН в середу, 11-го листопада 1981 року з того ж похоронного заведення до церкви св. Володимира у Гемстеді, Н. Й. о год. 9-ій ранку, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:

дружина — ЗЕНОВІЯ
дочка — МАРУСЯ
сини — ЮРІЙ і ГІЛЯРІЙ
брати:
ВОЛОДИМИР з дружиною ХРИСТИНОЮ
БОГДАН з дружиною ЗЕНЕЮ
братанки:
ВОЛОДИМИР з дружиною МАРУСЕЮ
БОГДАН з дружиною МЕЛІНДОЮ зі синком БОГДАНОМ
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

•

Виконуючи волю Покійного, просимо замість квітів на могилу складати пожертви на журнал „Вісті Комбатанта" або на Українську Католицьку Церкву в Люрді.

Студія вшанувала...

(Продовження зі стор. 1-ої)

вишуканої поведінки) з 'кулькою'; при боці пістоля". Так у п'єсі. На сцені був добрий, але інший персонаж — вояка, чи то партизан, хоч від цього ідея твору не постраждала, хіба що не було того кольориту старої Галиччини, що його пов'язуємо з поняттям українського П'ємонту.

І звичайно найріднішою публіці постаттю був веселий і дотепний бурсак-семінарист Палій, що страшенно подобався молодшій частині глядачів на залі. Андрій Шуль був бездоганний у ролі і він, як і „решетник" у виконанні Тимоша Ганкевича, полонив усіх. Зрештою всі виконавці були добрі, а сама п'єса мала „меседж", але перше коротенько зміст.

Перша картина — сцена в кухні Павлової, де зав'язувався сюжет п'єси. Друга картина — на стійці, українська молодь у безпосередній боротьбі. Третя й остання — знову в домі Павлової, де поранений Михась — герой видужує і де, не зважаючи ні на що Сташка не навертається на „українську віру". Тоді вона гине від сваві́льної кулі у вуличній перестрілці, а це звільняє Романа від того, щоб взяти гріх на душу, стати екзекутором своєї коханої. Він занадто добрий і чистий для цього.

Закінчується ж п'єса — для декого — антикульмінаційно: біля ліжка пораненого малого героя сідає Роман, вражений смертю Сташки, але й повний віри, що боротьба за Львів триватиме далі. Їх всього двоє на великій сцені. Не було ні вмаршу військової чоти, ні прапорів, ні ґеройського співу, хоча б такого, як в другій картині — „А ми тую червону калину підіймемо...". Всього цього не було. Але це не випадково. Адже самому письменникові так легко було б „дописати" п'єсу, змінити її, достосувавши до наших „патріотичних закінчень". Він, проте, взяв справу значно глибше, щось так, як у поемі „І ти колись боролась..." геніяльної Лесі. „Так довершилось до краю тую зраду, Розбий, розсій нас по широкім світі, Тоді либонь туга за рідним краєм Навчить нас, де і як його шукать".

Глядачі виходили зі залі Стайвезант школи зі співом „Ще не вмерла", і з думкою, що треба щось серйозніше робити, щоб не тільки не вмерла, але щоб жила і жила довго.

ПРОПУЩЕНА ЧАСТИНА

З уваги на помилку технічного порядку, початок четвертої частини статті Богдана Певного під заг.: „У пошуках за Неділком" („Свобода" ч. 212 зі 7-го листопада) не була видрукована. Внизу поміщуємо цю пропущену частину. — Ред.

Вперше в Німеччині Микола Неділко взяв участь у виставці українських образотворчих мистців табору „Орлик" в Берхтесгадені в листопаді 1946 року. Окрім згаданої вже виставки у Німецькому Національному Музеї в Мюнхені, Неділко ще виставляв у Німеччині на двох виставках — в „Ноє Заммлюнг" у Мюнхені, у квітні 1948 року, і в „Кунстгаллє" в Регенсбурзі, у березні 1948 року; про Неділкову творчість у Західній Німеччині Антін Малюца писав у статті „Микола Неділко", „Свобода", 22-го квітня 1966 р., таке:

„Потім прийшов виїзд на еміграцію та побут в південно-західній Німеччині. Там клімат більше океанічний, більше вологости, змін атмосферичних, різноманітність у хмарах і сіріше небо, воздушна перспектива дуже помітно тонує кольори предметів, навіть на невеликих відстанях.

Багато наших мистців чим більше захоплювалися мальовничістю баварського та альпійського краєвиду, чим вірніше ті краєвиди студіювали, тим певніше могли почути опісля заввагу, що малюють поштівкові краєвиди. На перший погляд картина слушна, але по суті досить недоречна: це німецькі мистці вірно змальовували специфіку своєї країни, деякі їх речі „попали в листівки", а такий наш з легкої руки знавець не завдавав собі труду власними очима приглянутися довколишній природі, і з німецького мистецтва тільки й знав, що поштівки.

Але мистці, які мали вироблене власне обличчя, ніколи не попадали у поштівковість, вони не відтворювали лише бачене без решти, але його перетворювали на своє і творили щось нове. Деякі картини Неділка з того часу були й на виставках ОМУА в Ню Йорку. Про них можна сказати, що тотальна спорідненість ближчих і дальших плянів краєвидів більше розвинена, як це буває в природі.".

Безперспективність стану „переміщених осіб" у Німеччині стала чимраз більше нестерпною. Хотілось осісти, почати „нормальне" життя. Багато людей старалися виїхати найскоріше, не перебираючи й так обмеженими можливостями. З Арґентини доходили вістки, що там мистцеві сяк-так можна влаштуватися. Успіх мистця Віктора Цимбала, який оселився в Арґентині в 1920-их роках, будив надії. Так протоптаним шляхом до Арґентини попрямували М. Азовський, Л. Грицай, Б. Крюків, М. Крушельницький, В. Ласовський, С. Макаренко, В. Пономаренко, Н. Сомко, А. Симончук, П. Капшученко й інші. 1948 року виїхав в Арґентину й Микола Неділко, оселившись у Буенос Айресі. Рішення виїзду до цієї країни багатьом мистцям показалося фатальним, тільки Борис Крюків добився успіху, будучи досвідченим ілюстратором.

Пассейк, Кліфтон, Патерсон, Ратерфорд і околиця!

В неділю, 22 листопада 1981 р., о год. 5-ій по пол. в приміщенні Української Централі при 240 Говп Авеню, ПАССЕЙК, Н. Дж.
відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делеґати наступних Відділів:

42, 64, 97, 134, 182 і 394

НА ПОРЯДКУ:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої передконвенційної кампанії.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У зборах візьме участь —

Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Іван Хомко, *голова* **Василь Марущак,** *секретар*

Союзова Округа...

(Закінчення зі стор. 1)

ніх до сильніших зусиль, щоб осягнути бо... 75 відсотків річної квоти.

Звітуючи про загальне число членства УНС, М. Душник сказала, що у вересні цього року було зорганізовано 155 нових членів, що дало загальне число нових членів 1,373. Вона також подала певні суґестії відносно збільшення членів, щоб здобути якнайбільше число делегатів на Конвенцію.

М. Душник, говорячи про фінансовий стан УНС, твердила, що цей стан постепенно покращується. З кінцем вересня ц.р. самі вкладки виносили 2,016,000 дол., лише 2,000 дол. менше як вони були в тому самому часі в 1980 році. Були збільшені відсотки від бондів, гіпотек і позичок на грамоти членів.

Вибирання готівки збільшилося, одначе виплачення „ендовмент" грамот зменшилося на 96,000 дол. На загал, за вісім місяців 1981 р. загальний прихід виносив понад один мільйон долярів. Починаючи від 1-го жовтня 1981 року 14 відсотків виплачено на боргові зобов'язання за квартал, придержуючися таких відсотків на загальному ринку. Одначе нові позички УНС на 9 відсотків будуть виплачені негайно на домагання, але щоб дістати відповідні відсотки, треба держати грамоти щонайменше шість місяців. Вона додала, що державні контролери, які перевіряли майно УНС, ствердили, що УНС є „в дуже доброму стані".

У дальшому М. Душник звітувала, що Українська Будівля є в цілості вирентована та що Альманах на 1982 рік і нові різдвяні святочні картки будуть скоро готові до висилки. Прихід від них піде на стипендійний фонд УНС.

Звітуючи про діяльність на Союзівці, М. Душник сказала, що УНС мав велику честь вітати Митрополита Стефана Сулика, під час свята Дня Праці. Між успішними імпрезами на Союзівці були Фестиваль Молоді, мистецькі і інші курси та спортові змагання.

М. Душник також згадала про наради представників УНС і УБС в справі злуки, як теж про нових українських втікачів з Польщі в Австрії, яким треба всебічної допомоги і яку можна пересилати через ЗУАДК.

В довгій дискусії порушувано такі справи як різдвяні картки, достава „Свободи" та статті поміщувані в органі УНС, нові втікачі, відвідини по округах УНС, дім для сеньйорів, злука двох союзів тощо.

В дискусії забирали голос: Урбан, Наболотний, Варшона, Дж. і В. Білинський, Шевчук, Савків, Слободян, Гарасимяк, Когут, Ковальчук і Куфель.

При кінці, під час запитів і відповідей, М. Душник закликала всіх до посилення організаційної праці в цьому передконвенційному році та до праці в дусі братерської згоди і співпраці.

П. Савків, дякуючи М. Душник, закрив збори і запросив всіх на перекуску, яку приготовили пані Гертруда і Оксана Бобеляк і Ольга Гарасимяк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛИСТОПАДА 1981 р.

Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371-ий Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься вирівняти залеглі вкладки. Стефанія Стеців, гол., В. Шпирка, заст. гол., Ю. Баранюк, фін. секр., В. Певицький, кас.

ДЕМОНСТРАЦІЯ У ВАШІНҐТОНІ

Філядельфія, Па. — Філядельфійський Комітет Оборони Національних і Людських Прав України влаштовує, для відмічення п'ятої річниці існування Української Гельсінкської Групи, демонстрацію у Вашінґтоні у вівторок, 17-го листопада ц.р., о год. 3-ій по полудні під совєтською амбасадою. Після програми відбудеться ще т. зв. Додаткова точка порядку дня о год. 5-ій по полудні в Палаті Репрезентантів, а також гостина о год. 6-ій в будинку Райберн у кімнаті ч. 2168. Про саму гостину та інші ближчі інформації можна отримати інформації у Уляни Мазуркевич (215) 782-1010 і у Христі Сеник — (215) 493-1692. Замовлення на автобус, який виїде до Вашінґтону з-під Освітньо-Культурного Центру в Абінґтоні о год. 10:30 рано, приймає Христина Шуст — (215) 947-2795.

ДОПОВІДЬ В ЧИКАҐО ПРО 35-ЛІТТЯ ЛІКВІДАЦІЇ УКЦ

Чикаґо, Ілл. — Заходами осередку Наукового Товариства ім. Шевченка і Філії Українського Католицького Університету в Чикаґо, відбудеться у п'ятницю, 13-го листопада, в домі „Українського Сеньйора" при 2355 В. Чикаґо авеню, доповідь д-ра Павла Сениці на тему „35-ліття ліквідації Української Католицької Церкви в Україні". Початок о год. 7:30 вечора.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!